

Nr 34

Av fröken **Vinge m. fl.**, om anslag till en enskild skola för estniska barn i Göteborg.

Estniska kommittén, som är ett centralt organ för de i Sverige bosatta esterna, har hos Kungl. Maj:t hemställt om inrättande av en estnisk skola i Göteborg, anordnad som en nioårig försöksskola (enhetsskola) och med motsvarande svenska nioåriga försöksskolas läroplaner. Undervisningspråk skulle vara estniska jämte svenska för somliga läroämnena. Estniska språket skulle upptagas i läroplanen som särskilt ämne.

Om framställningen inte kunde bifallas, hemställde Estniska kommittén som ett andra alternativ om anslag av statsmedel till upprättande av en privatskola, anordnad enligt samma riktlinjer som den i Stockholm redan existerande estniska skolan, vilken sedan länge har statsbidrag.

Skolöverstyrelsen har i väsentliga delar tillstyrkt sistnämnda alternativ och har därvid anfört:

Av handlingarna i föreliggande ärende synes framgå, att tillräckligt underlag för en estnisk folkskola i Göteborg kan finnas. Under sådana förhållanden vill överstyrelsen, som alltjämt anser stark återhållsamhet nödvändig i fråga om anordningar av detta slag, i viss omfattning tillstyrka Estniska kommitténs framställning. Överstyrelsen anser sig sålunda böra tillstyrka framställningen i vad den avser statsbidrag till en enskild estnisk skola, inrättad enligt 15 § folkskolestadgan och omfattande årskurserna 1—6. Då det ej kan vara lämpligt, att barn som redan börjar sin skolgång överföres till den estniska skolan, bör denna under första verksamhetsåret endast omfatta första årskursen för att sedan successivt utbyggas. Statsbidrag bör utgå enligt samma normer som tillämpas för estniska folkskolan i Stockholm. För redovisningsåret 1960/61 bör bidraget ungefär motsvara avlöning åt en småskollärare, dock högst 10 000 kronor. I likhet med vad som är fallet beträffande skolan i Stockholm torde för åtnjutande av statsbidraget böra gälla särskilda av Kungl. Maj:t föreskrivna bestämmelser.

Förutvarande folkskolinspektören i Estland, Herman Rajamaa, har understrukit i ett uttalande, att de estniska föräldrarna i Göteborg, som sedan 1946 kämpat för en estnisk skola, ingalunda har för avsikt att isolera sina barn från det svenska samhället. Han tillägger:

De erfarenheter, som under 15 års tid gjorts vid Stockholms estniska folkskola, visar t. o. m. motsatsen. Så t. ex. kan sådana svenska förhållanden, som i svenska folkskolor redan förutsätts vara kända för eleverna, men i själva verket ej är det för de estniska barnen på grund av deras avvikande

hemmiljö, speciellt uppmärksammas i en estnisk folkskola. Undervisningen i svenska språket behöver varken till sitt omfång eller till sin kvalitet vara underlägsen den som består i svenska folkskolor, och vad beträffar kontakten med de svenska barnen, så får ju eleverna den ändå i rikt mått genom sina lekkamrater utanför skolan, då de estniska familjerna bor utspridda bland den övriga befolkningen. Att barnen senare skulle få svårt att hävda sig i konkurrensen om utbildning och yrken behöver ingen oro sig för. Bland dem, som från den estniska folkskolan i Stockholm sökt sig in i läroverk, har procenten antagna aldrig understigit 90.

Det har ofta omvitnats, att många av de flyktingar, som kommit till vårt land under och efter kriget, på ett utomordentligt sätt fullgjort sina uppgifter i det svenska samhället. Sverige bör ge dessa våra medarbetare samma stöd i deras omvårdnad om sitt modersmål och sina kulturtraditioner som vi svenskar skulle ha hoppats få, om ödet hade fogat det så, att det i stället hade varit vi som blivit flyktingar i främmande land.

Med stöd av det anförda hemställas,

att riksdagen måtte besluta att till en enskild skola för estniska barn i Göteborg, anordnad enligt skolöverstyrelsens förslag, för budgetåret 1960/61 bevilja ett anslag på 10 000 kronor.

Stockholm den 20 januari 1960

Margit Vinge

Brita Elmén

Einar Rimmerfors

Gunnar Helén

Olof A. Hammar